

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Факультет природничо-географічної освіти та екології
Кафедра географії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

ВВ.2.2.07

Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014.07 Середня освіта (Географія)
Освітньо-професійна програма	014.07 Середня освіта (Географія та іноземна мова) 014.07 Середня освіта (Географія), туристсько-краєзнавча робота
Статус	Вибіркова дисципліна
Форма навчання	Денна, заочна
Семестровий контроль	Залік

Курс	3
Семестр	6
ECTS	3
Годин	90

РОЗПОДІЛ ГОДИН:

Аудиторні години				Самостійна робота		Тижневе навантаження	
Лекції		Практичні					
денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма	аудиторне	самостійна робота
28	6	14	4	48	80	2	3

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА:

	Лекції	Практичні
ПІБ	Пологовська Юлія Юріївна	Пологовська Юлія Юріївна
Посада	викладач кафедри географії	викладач кафедри географії
Вчене звання		
Науковий ступінь		
Профіль викладача	https://fpgoe.npu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%AE.%D0%AE..pdf	https://fpgoe.npu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%AE.%D0%AE..pdf
e-mail	grinenko_julia@ukr.net	grinenko_julia@ukr.net

МЕТА КУРСУ:

Сформувати у студентів систему теоретичних і практичних знань у галузі управління раціональним використанням природних ресурсів і охорони довкілля, соціально-економічних аспектів природокористування і природоохоронного законодавства, а також еколого-економічного світогляду.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ:

Результати навчання	Компетентності
Студент має знати: понятійний апарат «природні ресурси» та їх класифікація, основні закономірності утворення природних ресурсів; основні положення, принципи традиційного менеджменту та менеджменту природних ресурсів. Студент має вміти: пояснювати закономірності формування природних ресурсів; визначити вплив використання природно-ресурсного потенціалу на економіку країни і навколишнє середовище, шляхи оздоровлення екологічної ситуації та створення сприятливих умов для життєдіяльності населення. Студент має знати: методологічні принципи еколого-економічної оцінки природно-ресурсного потенціалу; механізм формування кадастрів природних ресурсів; основні проблеми власності на природні ресурси та підходи до їх	Загально-професійна компетентність – базові знання принципів менеджменту природних ресурсів, в обсязі необхідному для дослідження механізмів ефективного управління ними. Спеціально-фахова компетентність – здатність використовувати систему сформованих знань і вмінь для проектування ефективної системи менеджменту природних

вирішення; теоретико-методичні основи ресурсозбереження; основні аспекти нормативно-правової бази раціонального природокористування та механізми державного регулювання у сфері використання, охорони і відтворення природно-ресурсного потенціалу; стратегічні підходи щодо вирішення проблем природокористування та охорони навколишнього середовища; сучасні тенденції та проблеми ресурсовикористання в Україні та світі. Студент має вміти: здійснювати господарську та еколого-економічну оцінку природно-ресурсного потенціалу із застосуванням існуючої методичної бази; користуватися нормативно-законодавчою базою раціонального природокористування; визначати соціо-еколого-економічну ефективність ресурсовикористання на основі системи відповідних показників та в розрізі регіонів; визначати найбільш перспективні шляхи й заходи з ресурсозбереження для конкретного суб'єкта господарювання, забезпечувати організаційний супровід таких заходів.	ресурсів
Студент має знати: алгоритми створення описово-структурної моделі проекту та форми і методи її успішної реалізації; Студент має вміти: створювати описово-структурні моделі проекту та формувати програми діяльності щодо його реалізації; працювати в команді, розподіляти завдання між членами групи; представити та візуалізувати результати проєкту.	Проектна компетентність – готовність до теоретико-практичної діяльності з розроблення й реалізації різноспрямованих за змістом проєктів у сфері раціонального природокористування
Студент має знати: способи пошуку, обробки, структурування, систематизації, зберігання, представлення, передавання інформації за допомогою традиційних та інформаційних технологій; Студент має вміти: раціонально добирати й свідомо застосовувати засоби ІКТ та освітні ресурси мережі Інтернет для ефективного здійснення професійної діяльності та постійного професійного розвитку; приймати рішення в непередбачуваних і мінливих інформаційних умовах; формувати власні бази даних з Інтернет-ресурсів навчального призначення для організації та модернізації в майбутній професійній діяльності навчально-виховного процесу.	Інформаційно-комунікативна компетентність – здатність використовувати ІКТ для опанування інформаційними потоками та для їх гарантованого донесення з метою задоволення особистих індивідуальних потреб і вдосконалювати свої знання, уміння, навички.
ПЕРЕДУМОВИ ДО ВИВЧЕННЯ:	
Базові знання з курсів «Загальне землезнавство», «Основи технологій виробництва».	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ:	
евристичний, пояснювально-ілюстративний із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій, метод проблемного викладання, проектних технологій, метод кейсів.	

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА ПОБУДОВА КУРСУ:

Теми лекцій	Теми практичних	Самостійна робота	Контроль знань
Змістовий модуль I.			
Тема 1. Теоретико-методологічні аспекти менеджменту природних ресурсів. Природно-ресурсний потенціал. Структура природних ресурсів.	Тема 1. Теоретико-методологічні аспекти менеджменту природних ресурсів. Природно-ресурсний потенціал. Структура природних ресурсів.	Науково-технічний процес і його вплив на використання природних ресурсів. Вітчизняний та зарубіжний досвід освоєння відновлювальних джерел енергії. Досвід енергетичної політики країн Європи, США, Японії, Китаю, Індії та інших країн. Проблеми міжнародних відносин при використанні спільних водоресурсних басейнів. Світовий досвід управління земельними ресурсами. Облікова оцінка земельних ресурсів: міжнародний досвід та вітчизняна практика. Міжнародні аспекти економіки природокористування: Економічні механізми управління природокористуванням у США, Японії, країнах Європи. Основні напрями інноваційної діяльності у сфері природокористування. Сучасні тенденції та проблеми природокористування в Україні.	Поточний контроль: усне або письмове опитування; комп'ютерне тестування тощо. Модульна контрольна робота. Проектна робота.
Тема 2. Економічна оцінка природних ресурсів. Методи економічної оцінки природних ресурсів. Економічна оцінка мінерально-сировинних ресурсів	Тема 2. Поняття та сутність економічних оцінок природних ресурсів. Економічна оцінка мінерально-сировинних ресурсів		
Тема 3-4. Економічна оцінка природних ресурсів. Комплексна оцінка земельних, водних ресурсів	Тема 3. Економічна оцінка природних ресурсів. Комплексна оцінка земельних, водних ресурсів		
Тема 5-6. Економічна оцінка лісових ресурсів та біологічних ресурсів. Природні рекреаційні ресурси.	Тема 4. Економічна оцінка лісових ресурсів та біологічних ресурсів. Природні рекреаційні ресурси.		
Змістовий модуль II.			
Тема 7. Ресурсозбереження як еколого-орієнтована діяльність. Напрями та ефекти ресурсозбереження.	Тема 5. Ресурсозбереження як еколого-орієнтована діяльність. Напрями та ефекти ресурсозбереження.	Міжнародне природоохоронне співробітництво на сучасному етапі розвитку суспільства. Ресурсоощадне землекористування. Ресурсоощадне водокористування. Ресурсоощадне лісокористування.	Поточний контроль: усне або письмове опитування; комп'ютерне тестування тощо. Модульна контрольна робота. Проектні роботи.
Тема 8. Світовий досвід впровадження ресурсозберігаючих технологій. Механізми управління ресурсозбереженням у економічно розвинених країнах світу.	Тема 6. Світовий досвід впровадження ресурсозберігаючих технологій. Розвиток ринку ресурсозбереження в Україні. Сучасні проблеми		
Тема 9. Розвиток ринку ресурсозбереження в Україні.	ресурсовикористання в Україні.		

Сучасні проблеми ресурсовикористання в Україні			
Тема 10. Галузеві особливості ресурсоощадної діяльності й стале управління природними ресурсами	Тема 7. Галузеві особливості ресурсоощадної діяльності й стале управління природними ресурсами		

ОЦІНЮВАННЯ:

При підсумковому семестровому контролі у формі заліку поточна успішність з дисциплін оцінюється від 0 до 100 балів включно. Якщо студент за результатами поточної успішності набрав від 0 до 34 балів, він повинен пройти повторне вивчення навчальної дисципліни відповідно до порядку, визначеного в університеті, і лише після цього перескладати підсумковий контроль на загальних підставах.

Оцінювання поточної успішності під час занять ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання, яка передбачає:

- Поточне усне опитування під час лабораторного заняття (1-5 балів).
- Тестування (max 5-7 балів за кожне тестування) – на лабораторному занятті після вивчення теми.
- Модульна контрольна робота (max 10 балів) – виконується на лабораторному /лекційному занятті.
- Проектна робота – max 10 балів.

Вирішення практичних завдань, ситуаційних вправ, кейсів тощо у аудиторії (max 1-3 балів за кожне завдання в межах одного заняття).

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:

Основна:	1. Данилишин Б.М., Хвесик М.А., Голян В.А. Економіка природокористування: Підручник. К.: «Кондор», 2010. 465 с.	Допоміжна:	1. Удод В.М., Трофімович В.В., Волошкіна О.С., Трофимчук О.М. Техноекологія. К. : КНУБА, 2007. 192 с.
	2. Дзядичев Ю.В. Економіка довкілля і природних ресурсів: монографія. Тернопіль : Астон, 2016. 392 с.		2. Шматько В.Г. Екологія і організація природоохоронної діяльності. Навчальний посібник. К., 2008.
	3. Економіка довкілля і природних ресурсів: навчальний посібник / за заг. ред. П. Т. Бубенка. Х.: ХНУМГ, 2014. 280 с.		3. Гетьман В.І. Українські Карпати. Ландшафтно-рекреаційні ресурси. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 136 с.
	4. Економіка довкілля та природних ресурсів: Конспект лекцій (Частина I) Одеса, 2017. 119 с.		
	5. Економіка природокористування: Тематичний довідник.- 2-ге вид., стереотипне / С.М. Рогач, Т.А. Гуцул, Н.М. Суліма. К.: «ЦП. КОМПРИНТ», 2018. 253с.		
	6. Коренюк П.І., Федулова С.О. Економіка природокористування. Дніпропетровськ: Акцент ПП, 2014. 274 с.		
	7. Мельник Л. Г., Сотник І. М., Чигрин О. Ю. Економіка природних ресурсів: навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2010. 348 с.		

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Вивчення освітнього компонента «Менеджмент природних ресурсів» передбачає відвідування лекційних, практичних занять та підготовку до них, виконання індивідуальних і групових завдань. Під час лекційних занять для визначення рівня сформованих знань буде проводитися бліц-опитування, а для активізації пізнавальної діяльності студентів – застосовуватимуться пізнавальні і проблемні питання. На практичних заняттях будуть запропоновані різні типи завдань: письмові роботи, проекти, презентації, дискусії, ділові ігри, робота в групах для засвоєння студентами навчального матеріалу і відпрацювання практичних навичок. Підготовка до аудиторних занять передбачає ознайомлення з програмою навчальної дисципліни й питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; опрацювання конспектів лекцій, інформаційних джерел, науково-аналітичних матеріалів. Під час практичних занять передбачені наступні види діяльності студентів: участь в обговоренні актуальних питань, пов'язаних із теоретичними та прикладними проблемами природокористування; презентацію індивідуального та групового дослідження. Теми обираються на початку семестру, а графік їх захисту узгоджується завчасно.

Виконання практичних, індивідуальних завдань має ґрунтуватися на засадах академічної доброчесності (самостійне виконання навчальних завдань) та змістом і формою відповідати вимогам визначеним до вирішення відповідного завдання. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); повторне вивчення відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Відвідування занять є обов'язковим. Пропущені за об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження, міжнародне стажування тощо) заняття підлягають обов'язковому відпрацюванню згідно графіку консультацій викладача. Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролях. Перескладання незадовільних оцінок заліку здійснюється відповідно до Порядку ліквідації академічної заборгованості у Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова. Запізнення на заняття не допускаються.